

TOVÁBBKÉPZÉS

MÉG MINDIG TANULUNK

Terítéken a Kötelmi Jogi Könyv

Bár az új Polgári Törvénykönyv már hatályba lépett, de a felkészítő oktatások, előadások továbbra is folytatódnak, támogatva az ügyvédi kar munkáját. Április elején a Kötelmi Jogi Könyv által bevezetett új rendelkezések kerültek a figyelem középpontjába a Magyar Ügyvédnök Egyesülete által szervezett konferencián a Budapesti Ügyvédi Kamarában.

Dr. Borbás Beatrix, a vendéglátó-szervező Magyar Ügyvédnök Egyesületének főtthkára és az előadó, dr. Sándor István

Az új Polgári Törvénykönyv kötelmi jogában történt változásokról dr. Sándor István PhD, ügyvéd, az ELTE jogi karának egyetemi docense, az MTA köztestületi tagja tartott előadást a Kamara dísztermében.

Számos új terminológia, tényállási elem épült be a kötelmi jog általános részébe. Dr. Sándor István rámutatott: szembetűnő változás, hogy a jogalkotó a fogyasztói jogoknak egy nagyon széles körét emelte be az általános részbe. Ugyanakkor jelentős eredményként értékelte az érvénytelenségi okok rendszerének megfelelő tematizálását és néhány érvénytelenségi ok átalakítását.

Egyértelműség

Az új Ptk. általános jelleggel szabályozza a visszatartási jogot (ius retentionis). Nagyon hasznos gyakorlati elem a közbenső- illetve előzetes szerződésszegés szabályozása, az engedményezés szabályaival kapcsolatos korábbi problematika várható kiküszöbölése, és a termékszavatosság, mint új intézmény bevezetése – mondta.

Hangsúlyozta: látható, hogy a kötelmi jog általános részének megalkotásában a jogtudomány közreműködött, mivel az gyakorlatilag tankönyvszerűen épül fel; elindul az általános kategóriáktól, meghatározza azt, hogy mi a kötelem, majd sorra veszi azokat a különböző tényeket, amelyek kötelem keletkeztető tényállások lesznek, és végül ezeket megfelelő módon elhelyezi a Ptk. különös részében.

Bizonyos jogintézmények a helyükre kerültek. Ilyen például az utaló magatartás, ami a korábbi bevezető rendelkezések köréből tevődött át a kötelmi jogba, illetve a különös rész végére ke-

rültek olyan jellegű általános be nem illesztett tényállási elemek, mint a jogalap nélküli gazdagodás vagy megbízás nélküli ügyvitel – fogalmazott.

Megjegyezte, hogy a szabályozás tekintetében a logikai felépítés a kötelem keletkezésétől, módosításán át a megszűnéséig vezet, ezért a kötelem megszűnésére is általános szabályokat találunk, illetve külön kiemelten megtalálhatók a jognyilatkozatokkal kapcsolatos rendelkezések is. Itt érvényesül a képviselő, az elévülés és a jogvesztő határidő, valamint ennek részletes szabályai.

A korábbi törvényi szabályozásnál részletesebb lett a jognyilatkozat szabályozása. E körben egyebek mellett kiemelte: egyértelműen meghatározza a törvény, hogy a hallgatás önmagában nem jelent jognyilatkozatot. Az értelmezés tekintetében pedig két helyen is találkozunk szabályokkal, egyrészt a jognyilatkozatok általános értelmezésénél, másrészt a szerződéses rendelkezésekre egy külön tényállásban.

Az új Ptk. a többalanyú kötelmeknél egyértelművé tette, hogy mikor van együttes és mikor van egyetemlegesség egy adott szerződéses kötelezettség vonatkozásában – mondta.

Egyértelmű szabályokat határoz meg a kódex a pénztartozás teljesítése tekintetében is. E körben felhívta a figyelmet arra, a szakirodalom számára jelentős problémát okozó kérdésre, hogy ha a szerződő felek nem forintban kötötték ki az adott pénzszolgáltatás pénznemét, vajon milyen esetekben, milyen árfolyamot kell alkalmazni? Az új Ptk. megválaszolja e kérdést. Kimondja, hogy az adott pénznemet kibocsátó jegybank esetében alkalmazott árfolyamot, illetve adott esetben a pénzpiaci árfolyamot kell figyelembe venni az adott idegen pénznem alkalmazásánál.

Az új Ptk. is a szerződéses szabadság elvét vallja, aminek azért van nagy jelentősége, mert sok új szerződéstípus került be a kötelmi jog különös részébe, ugyanakkor ezeknek a szerződéstípusoknak a jelentős része csak egy nagyon általános keretszabályt határoz meg az adott szerződéses jogviszony tekintetében – mutatott rá.

Rávilágított: a visszerhesség vétele érvényesül elsődlegesen.

A kódex egy jelentős újdonsága, hogy minden egyes jogviszony esetében, amennyiben annak ingyenes formáját is szabályozni kívánja, külön-külön szabályt tesz lehetővé arra vonatkozólag, hogy az ingyenes szerződések esetében milyen eltérések alkalmazandók.

Dr. Sándor István szerint üdvözlendő és hasznos, hogy a szerződések rendszerezése egyértelművé vált a kötelmi jog különös részében.

Az új szerződéstípusok áttekintése során hangsúlyozta, hogy vannak olyan szerződéstípusok, amik bekerültek az új Polgári Törvénykönyvbe, azonban ezek több esetben valamilyen más, egyébként már meglévő szerződéstípus átnevezését vagy átalakítását jelentik.

Ilyen például a közvetítői szerződés, amely az önálló kereskedelmi ügynöki szerződés szabályait veszi át, de vannak olyan szerződések is, amelyek korábban atipikus szerződésként léteztek a magyar jogban, például a lízingszerződés, faktoring szerződés.

További fontos változás az egyes szerződésekénél, hogy az általánosítható szabályok közül sok átkerült a kötelmi jog általános részébe.

Ami kimaradt s ami bekerült

Az adásvételi szerződések körében kiemelte: a jogalkotó egyértelművé tette, hogy nem csak dolog, hanem jog és követelés is lehet az adásvételi szerződés tárgya, sőt a különleges eseteinél néhány újdonsággal is találkozunk. Hiába keressük például a vételi jog, visszavásárlási jog esetében az időtartamhoz kötöttséget, ez kikerült a Ptk.-ból, ugyanakkor az elővásárlási jog és a vételi jog vonatkozásában nagyon sok olyan szabály épült be, amit a korábbi bírói gyakorlat alakított ki. Továbbá említette az eladási jog mint új intézmény bevezetését is.

A konferencia további részében egyebek mellett szólt a bizományi, a szállítmányozási, a letéti, a forgalmazási szerződésről és a jogbérleti (franchise) szerződésről.

Dr. Sándor István expozéja számos kérdéskörre kitérve jól szemléltette a Kötelmi Jogi Könyv változásait a korábbi Polgári Törvénykönyv szabályaihoz képest, amelynek összes részletét jelen beszámoló nem tartalmazza, csupán a felszínt érinti.

Dr. K. B.